

Kronika. Koncom decembra odpotuje cesar na Češko. — 13. t. je obdčala štajerska nemška ljudska stranka v Gradcu svoj zaupni shod in sklenila novo organizacijo. — Novi parniki naše bojne mornarice bodo stali 38 milj. kron. — Poslanci Dobernig, Seifert i. dr. so predlagali izdatno podporo za občino Steuerberg pri Celovcu, v kateri je povzročila nevihta za 40.000 K škode. — Poslanec Wastian je oblolel vsled prenapornega dela na živcih. — Cesar je odobril sklep, da se loči občina Mozirje od kat. občin Brezje, Loke, sv. Mihael in sv. Radgunda. —

Novice.

Lopovstvo! Neki graški list je prinesel zlobno obrekovanje našega urednika. Z veliko slastjo so se oprijeli prvaški listi tega lopovstva. Za danes izjavljamo, da je to očitano popolnoma iz trte izvit in navadna podla laž. Omenimo še, da se bode stvar pred sodnijo izkazala in da bode naš urednik vsacega prvaškega obrekovalca za ušesih pred porotnike spravil, da bodo ti lopovi sprevideli, da ne sme nikdo tujo čast krstiti. Napad na urednika ima seveda edini namen, škodovati listu. Ali vse laži niso mogle „Štajerca“ uničiti in tudi to novo prvaško blato bode odletelo nazaj — prvakom v obraz.

Dvojno obličje. Lahko vzkliknejo prvaki okritosrčno: „Zwei Seelen wohnen, ach, in meiner Brust.“ Kajti vsak hip se pojavlja nov dokaz, da imajo gospodje prvaškega regimenta dvojno obličje, — enega za javnost, za ljudstvo, drugega pa za se. . . . O prvaških voditeljih in nemški šoli smo že opetovano govorili. Pred ljudstvom gromejo proti nemški šoli, v svoji kamnici pa vzamejo masko raz obraza in — pošiljajo svojo lastno dečo v nemško šolo. . . . Semtertja pa pozabijo prvaški vodje svojo komedijo, v njih srcih se vname izkrica resnicoljubja in takrat povedo odkrito, da imamo mi sovraženi naprednjaki prav, da govorimo istino in da nas obrekujejo le zato, ker se ne klanjamo njih modrosti. . . . Evo dokaz! V ljubljanskem prvaškem dnevniku, ki je najbesnejši sovražnik nemščine, smo čitali pred kratkim članek, v katerem so tudi sledeči, velezanimivi stavki:

„Sedaj čitajo kmetje „Bauernbündlerja“ in „Štajerca“. . . . Čuditi se tej prikazni ne smemo, te razmere so popolnoma naravne. Naši narodni (prvaški) voditelji so se od preporoda pa do zadnjih dni pulili le za dvojezične napise (!) na najobskurnejših poštnih uradih, zganjali so najnadarnejše sinove ljudstva v semenišča (!), a kmetu niso nudili niti najelementarnejših naukov o gospodarstvu. . . . Saj skoraj na vsem Slovenskem nimamo večje domače industrije, niti kaj velike trgovine, razen če upoštevamo kupčevanje — z milostjo bozen. Ker slabo obdelana zemlja ne more prerediti vsega prebivalstva, ni čudo, da je naše ljudstvo toli zaljubljen v Nemce, ki dajejo tisočem njegovih otrok boljše kruh, nego ga jim je zmožna dati nemarna in zanemarjena domovina. Zato pa je tudi čisto umevno, da zahteva naš narod nemški poduk; za ubožne, a podjetne Slovence je znanje nemščine lep kapital. . . .“

Tako prvaški list! Iz teh besed posnemamo, da priznavajo danes naši najzagrizenejši nasprotniki opravičenost naših napadov na prvaško-klerikalno politiko, ki se bori le za dvojezične napise na pečatih in straniščih, ki pa pušča ljudstvo v bdi umirat. Nadalje priznavajo s temi besedami prvaki sami, da je nemščina zaklad, dostikrat edini kapital za Slovence in da je zahteva po nemškem poduku popolnoma opravičena. Ako primerjamo to priznavanje prvakov z raznimi članki, pridigami in govori prvaških hujskačev, potem vidimo jasno — dvojno obličje te gospode. Ali naprej! Omenjeni prvaški list piše nadalje:

„Ljudstvo naše ima bistre oči in zato vidi, da mu Nemec pridelke rad in dobro odkupuje. Ono je opazilo, da je v „Štajercu“ mnogo koristnih (!) gospodarskih člankov, dočim se v takozvanih „narodnih“ novinah večinoma najde le opevanje farske slave in teoretičnega rodoljubja. Narod ima zdrave možgane, ki mu pravijo, da je 6 nemških markov več nego 6 avstrijskih desetec. Na kmet dobro zna, da je bolje služiti v nemških krajih za letnih 80 do 120 gl., kakor pri domačiji za 40 do 60 gl. vrhu tega, toli razvit okus, de vè razločiti zabeljene žgance od nezabeljenih. . . .“

Tako je! Prvaki povedo odkrito, da koristi nemstvo slovenskemu ljudstvu; dobro vedo, da si pridobiš z znanjem nemškega zabeljenih žgan-

cov (= boljše življenje), da pa boš jedel brez nemščine vedno nezabeljene žgance. In v tem tiči prvaška hinavščina! Ljudstvu svetujejo nekaj, o čemur so sami prepričani, da bode ljudstvu škodovalo. Dvojno obličje! Zanimivo je tudi, da priznavajo naši sovražniki sami, da je v „Štajercu“ mnogo koristnega in da delajo prvaški listi le za farsko slavo. . . . Gledé novega lista, ki si ga hoče ustanoviti „nova“ Spindlerjeva stranka, pravi prvaški list: „Ako hočete, da bode nov list ustrezen svojemu namenu, ne smete posnemati „Domoljuba“ ali „Domovine“; vzemite si raje v zgled „Štajerca“. Posebno oprezo bo treba pisati o nemškem jeziku in nemškem poduku; zakaj še sv. Duh ne more zamoriti v našem narodu — in sicer ravno v najnadarnejših njegah slojih — spoznanja, da je znanje nemškega jezika za slovenski proletarijat čisto življenska potreba. Lačne množice se ne more nasititi s pohajanjem po misijonih ali pa s klici: „Živio Slovenci!“ „Proč z Nemci!“ „Štajerci“ še nikdar ni udrihal po materinskem jeziku svojih bralcev, čeravno tako tople priporočuje učenje nemščine.“

In zdaj vprašamo: ali ne brijejo prvaki norce iz ubogega ljudstva? Leta za leti so trobili, da je Nemec „sovražnik“, da je nemščina „nepotrebna“ in zdaj priznavajo sami, da so lagali in si jemljajo našega „Štajerca“ v vzor! Pokazali so ravno svojo drugo obličje, svojo drugo dušo. . . . Ti ravno ljudstvo, ali ne bošes poglano te brezvestne komedijante vendar še enkrat z mokro cunjjo tja, kjer je njih prava „domovina“ — v norišnico?!

Stara klepetavka v Celju, ki nosi neopravičeno ime „Domovina“, se je zaletela pred kratkem v naprednjake; zob nima več in griziti tedaj ne more, — zato giblje le svoj strupeni jeziček in laže, laže neusmiljeno, laže tako da se kar kadi. . . . Klepetavka pravi, da so naši naročniki ljudje, ki so obsojeni zaradi udeležbe pri umoru, zaradi požiga, ki ponerejajo podpise in kradejo! Tako čenča klepetavka, ali imen ne pove. Z imeni na dan, stara babura! Ali je vseh 15.000 naročnikov „Štajerca“, takih? Imena na dan!! Kateri naročnik „Štajerca“ je bil obsojen radi udeležbe pri umoru? Kako se piše tisti naročnik, ki se je sam usmrtil, ker je ženo ubil? Z imeni na svido! In ako trdi klepetavka „Domovina“, da so imena na prošnji za nemško šolo v Ptujski gori ponarejena, naj nam zopet imena povè!!! Pričakujemo torej imen, — ali dobro vemo, da teh ne bo, kajti klepetavka laže vedoma, samo da bi se zopet priljubila klerikalcem, ki so jo sami iz hiše vrgli. . . . Sicer pa nima stara klepetulja več zob in zdi se nam, da ji boče z odhajanjem naročnikov tudi kmalu — sape zmanjkala.

Zlasali so se! Čudna so pota previdnosti; največji sovražniki si podajajo roko in najboljši prijatelji se — zlasajo. V 16. šte. našega lista smo prorokovali in pisali: „Kmalu bodo franciskani kmetске župnike klofotali. Brejc prime škota Jegliča za vrat, Korošec zlasa Lampeta, kute bodo letale po zraku in prvaški babilonski stolp se podere, da se potrese zemlja.“ — Tako smo pisali in tako se zdaj godi! Celovski nadprvak dr. Brejc ter monsignore Podgorc sta vložila tožbo radi častikraje proti uredništvu klerikalnega lista „Slovenca“, v prvi vsti proti kaplanu dr. Lampetu. Kaplan Lampe je pozabil na nauk o ljubezni do bližnjega in je opsoval v svojem listu kaplana Podgorca na neusmiljen način. Ali tudi kaplan Podgorc je pozabil na nauk o krščanski ljubezni in je imenoval kaplana Lampeta zbesnelega človeka. In zdaj toži Lampke Podgorca in Podgorc Lampeta. To je prizor za bogove. Kaj neki pravita k temu celovski in ljubljanski škof?? Menda nič, kajti na Slovenskem so škofi ničle, vladarji pa so — kaplančki!

Iz Spodnje-Štajerskega.

Prva skrb! Vlada namerava uresničiti v nekaterih krajih brez železnice poštne avtomobile. Stvar je se čisto negotova. Nemški poslanec Wastian pa je stopil takoj v dotiko z vlado in zahteval, naj se zvežeta mesta Maribor preko svetega Lenarta in Ptuj s tako avtomobilsko pošto. Ako se ta misel uresniči, moramo jo v prvi vrsti Wastianu zahvaliti. Zdaj pa, ko je še vse negotovo, pricaplajo že prvaški lističi in kriče: „Slovenske občine, vložite nemudoma na vlado prošnjo, da dobe poštni av-

tomobili slov. napise“. . . . Ali to ni res za počti? Kaj bi si vlada mislila, ako bi res kakšna občina tej bedariji ubogala? Mislila bi si pač, da smo na Štajerskem sami taki revčki Andrejčki, kakor sede v uredništvah prvaškega časopisa.

Za volitve v ptujskem okraju se naši prvaki že hudo pripravljajo. Pri temu jim je, po stari klerikalni navadi, vsako sredstvo dobro došlo. Posebno hudo napadajo okrajni zastop radi novih cestnih naprav. Skoraj v vsaki številki svojih lističov pišejo o „Ornigovih cementnih mostovih“. Pisali smo že v zadnji številki „Štajerca“ o mnenju, katerega je izrazil neki slovenski inženjer glede teh naprav. Sicer pa mora vsak pameten človek priznati, da bi bilo naravnost škandal, ako se pusti na dobrih, novo urejenih cestah strohnele slabe mostove. Cementni mostovi so enkratni večji izdatek in trajajo potem leta in leta, medtem ko potrebujejo vedno popravki na lesenih mostovih tudi vedno nove svote. Ali o stvarnih zadevah s prvaki govoriti ima toliko pomena, kot da bi metali bob v steno. Dobro vemo: ko bi sedeli v okrajnem zastopu le prvaki in klerikalci, potem bi se hvalisalo tudi te mostove na vse pretege! Sicer pa sedi v zastop tudi nekaj prvaških odbornikov; zakaj ne sprožijo svoje svet pretrajane ideje na seji? V zakonitih časopisih sarišariti, to zadene pač vsak pobal. Prvaški listi pa zdaj sami grajajo svoje bralce v zastop, češ da izostajajo od sej in ne store svojo dolžnost. Kaj šele, ako bi bil cel zastop v prvaških rokah? Odborniki bi ostali doma in okraj bi bil in ostal tako brezvestno zanemarjen kakor pred leti, ko so ga imeli prvaki. Zdaj se dela, potem pa bi se — spalo! Ponižno vprašamo: kopa ima dobiček od zastopovega dela? Vendar prebivalstvo okraja, slovenski kmetje, slovensko ljudstvo. Nemci delajo tukaj odločno in resno za Slovence! Kajti sedanjemu naprednemu odboru ni za brezvestno politično in narodnjaško gonjo, temveč za prid gospodarstva. Ko bi mu bilo za politiko, ostal bi za pečko, — tako pa se je predručal okraj v kratki dobi naprednega zastopa popolnoma. Vse nove ceste, vse naprave, vsi poizkusi za dviganje gospodarstva in živinoreje, so dokaz, da razume sedanjí zastop svojo nalogo. Zato pustimo klerikalce hladnokrvno pri njih poslu, ki je obstojal vedno iz obrekovanja in sumničenja. Ljudstvo boji sodnik!

Sreče ni brez — laži, si mislijo prvaško-klerikalni listi in lažejo pridno naprej. Tako trde, da smo se mi zlagali, ko smo povedali, da pošiljata prvaka Brumen in Brenčič svoje otroke v nemške šole, češ, dr. Brumen ima sploh še za šolo premale, Brenčič pa že šoli odrasle otroke. Ta je pa lepa! Mi nismo nikdar trdili, da pošilja ptujski dr. Brumen svojo dečo v nemško šolo; ali razgozniški župan Brumen je i letoš mlo prosjačil, naj sprejme G. Ornig njegovega otroka v nemško šolo ter je to tudi z velikimi prošnjami dosegel. Kar se pa Brenčiča tiče, je res in pribijemo še enkrat, da je pošiljal svoje otroke v nemške šole! Sicer smo pa imenovali še celo vrsto drugih „voditeljev“, ki kriče kot besni proti nemščini v šoli, ki pa vendar zase tega prvaškega nauka ne upoštevajo. In gospodje molče, kajti resnice ne morejo zatreči!

O ptujski gimnaziji lažejo prvaški listi vedno nearmamejše. Najprvo so nasprotovali višji gimnaziji, akoravno mora vsak otrok razrediti, da je višja gimnazija v interesu mesta kakor okraja. Potem zopet so pričeli hujskati proti pripravljalnemu razredu (Vorbereitungsklasse), katerega potrebo razvidi gotovo vsak strokovnjak. Ko so se nekateri bedaki res vsedli na te prvaške limanice, ko so pošiljali svoje otroke raje v Maribor in Celje in imeli s tem podvojene troške, — zdaj kriče prvaki: slovenske dijake so vrgli iz gimnazije! To je več kot podlo! Kdo pa sili prvake, da pošiljajo svoje sinove v Celje? Edino prvaški listi, ki so torej teh večjih stroškov krivi in ki se pač zastoni lažejo, kajti ljudstvo jih bode kmalu izpoznalo.

Prvaška štacuna v Ptujju še vedno tako nedostojno, prav židovsko reklamo dela. Listi frčajo po zraku, da je joj! Kaj ko bi se ta štacuna v Brenčičov konzum preselila?

Čudne natakariče uslužbuje prvaški gostilničar „pri zamorcu“ zunaj Ptujja. Prijatelj na-

lega lista nam poroča, da je bil v tej krčmi pošteno ozmerjan, ker je poklical natakaričo nemško. Zakaj ne napravijo zunaj tablo, češ, da nima nikdo vstopa nego taki, ki ne znajo ničesar razven slovensčine. Sicer pa je to naravnost nesramno od posla, da si predržne opso-vati gosta. Toliko za danes!

O županu Rošu se nam še sledeče poroča: Roš dela čudeže! Kdor ne veruje, naj si ogleda njegovo delo! Kaj je vse Roš? Posestnik, kmet, župan, raznovrstni predsednik, poslanec, podjetnik itd. Tako ima svoj kamnolom; šuto pa proda — obični ali okraju in tako je „čudež“ napravljen, kajti podjetnik Roš prodaja županu Rošu šuto in kamenje, to se pravi: iz lesnega žepa gre denar v levi žep in od tam sopet nazaj. Žal, da to Rošovo šuto ne moremo tako pohvaliti, kakor Roša samega. Šuta iz Rošovega kamnoloma napravi iz ceste pri lepem vremenu prave oblake prahu, pri dežju pa morje blata. Res je, da ni na celem svetu tako slabih cest kakor v pašaliku Rošovem. Ali Roš dela še večje čudeže! Prevzel je trboveljsko ob-čino brez dolga, napravil pa v kratkem času precej dolga; iz nič — veliko, je čudež. Tudi za kmete skrbi očka Roš, posebno s svojim mlinom. Pravijo, da so nekateri kmetje Rošu precejšne svote dolžni, tako morajo biti njegovi pristaši, ker drugače zapoje boben. Nadalje ima pekarijo in „elektarno“. Zvečer pa sedi pri taši lastnega vinčka, dobro smodko v ustih (saj mu nese!) in piše pisma čunajskim ljudem. Nadalje je ta čudak lovec in strelja izborna, seveda večji del le — kozle. Tudi je upravni svetnik pivovarne, ki je sicer že enkrat pogore-la, ki pa izdeluje tako dobro pivo, da ga človek 14 dni pomne, ako spi je vrček. Društva katerega načeljuje Roš, ima svoj sedež seveda v njegovi krčmi, kajti drugi krčmarji lahko pomrjejo, da je le Rošov žakelj polen. Toliko za danes. O drugih „čudežih“ tega možakarja izpregovorimo prihodnjik!

Pijani trboveljski Uršič — oproščen. Pred celjskim okrožnim sodiščem se je imel pijani lažnivi Uršič zagovarjati. Kakor znano, je ta nečloveška surovina mladega Vavdika s sabljo tako predel, da je fant umrl. Državni pravdnik je omenil, da je dokazano, da je Vavdika že bežal, ko ga je pijanec sunil; samo iz krvo-lačnosti je sunil gotovo zopet zbesnili policijot sabljo v fanta. Uršič se je izgovarjal, da je sabljo samo nastavil in je Vavdika sam v njo skočil; to očividna laž je s tem označena, da je predrla sablja vso obleko in se truplo. Sicer so ljudje tudi govorili, da je Uršič že mrtvega fanta hotel ukleniti. Uršič bi bil gotovo obso-je, ko bi sodniki to živino poznali in ko bi župan Roš resnico govoril. Ali Roš je dal Uršiču spričevalo, v katerem je rečeno, da je Uršič na jako dobrem glasu. To je infamna laž! Noben človek v Trbovljah ni na tako slabem glasu kakor Uršič. Mi smo očitali Uršiču zlorabo uradne oblasti, omejitev osebnosti svobode, laž in pijanost v službi in niti besede se ne upa ta pijani nič-vrednež črtniti. In taki ljudje so pri Rošu na „dobrem glasu“. Župan Roš pozna vse svinja-rije Uršičove in vendar trdi, da je ta zbesneli policijot poštenjak. Občini se je od glavarstva že namignilo, naj tega pijanca odstranijo! Spričevalo, ki ga je Uršič pred sodnijo pokazal, je bilo neresnično od pike do pike!! In ker je župan Roš to spričevalo podpisal, podpisal je vedoma laž in pade to očitane tudi nanj! Sicer bi pa Uršiču tudi lažnivo spričevalo ne pomagalo. Ali ta policijot, ki je tako ošaben proti vsakemu knapu, razven ako mu plačuje pijačo, — ta pijanec je postal tedaj čisto majhen pred sodnijo in je milo, z solznimi očmi, tako rekoč na kolenih prosjačil, naj ga sodišče oprosti, češ da ima doma 3 otroke in da bodo knapi spodgrebli popolnoma policijski upliv, ako bi bil obsojen. Na podlagi tega je bil Uršič oproščen in je sodnik sam izrekel, da je bilo njegovo postopanje proti postavno! Stvar naj bode za danes končana. Ali Uršič naj se spominja slučajev Cilenšek, Kukenberg in Linhart. Njegovo lumparijo se mora kaznovati!

Okrajni zastop mariborski je imel 5. t. m. svojo sejo. Podalo se je blagajniško poročilo, katerega posnemamo: skupni dohodki okraja l. 1905 so znašali 126.788,59 kron, skupni izdatki pa 119.643,33 kron, torej ostane v blagajni

7245,26 kron. Iz izdatkov naj še omenimo, da se je plačalo m. dr. za šolske stroške 48.471,80, za streljanje proti nevihti 2260,24, za vinogradniško šolo 240; za šolo v mlekarni Grabnerhof 50, za konjske premije 360, za premiranje bikov 741, za požarna društva 2400, za občinske ceste 170,30, za okrajne ceste 47.708,59 itd. O sklepih seje govorimo še prihodnjik.

Ponarejeni denar. Tekom zadnjih tednov začeli so na sejmiših na Dolenjskem zopet raz-pečavati ponarejene bankovce po 20 K. Dne 20/9. 1906 zasačili so orožniki na sejmu v Skocijanu kmeta iz Trebenskega okraja, ko je ravno svinje plačal s štiri ponarejenimi deseta-taki. Našli so pri njem v mošnji 31 komadov in doma na podu v slami še 77 ponarejenih bankovcev po 20 kron. Bankovci so iste vrste, kakor so jih leta 1904 prinesli iz Amerike in potem v jeseni 1904 začeli izdajati na Kranjskem, Štajerskem in Hrvaškem. Razločujejo se pa od prejšnjih v tem, da nimajo več na besedi „Szám“ napačne vejice ali akcenta („Szám“) in da nimajo več pike pri besedi „Serie“, po-znaajo se pa vendar na kričeči rdeči barvi in na tem, da je rdečica črta na levem robu na avstrijski strani jako slaba in nepravilno izde-lana in spodaj ne seže do konca. Da se ljudstvo varuje škode in da se zamore one zasledovati, ki izdajajo ta denar, treba je, da vsakdo ki dobi bankovce po 20 K, posebno na sejmiših, jih dobro pogleda in pravim primerja; ako se mu zdi sumljiv, naj ga takoj izroči sodniji, orož-nikom ali občinskemu uradu, ter naznani kod in od koga ga je prejel.

Prvaški morilec. Poročali smo že o surovem zločinu, katerega žrtev je bil celjski vojak Kle-menčič. 18. p. m. se je vračal ta domu in je bil napaden pred gostilno prvaškega „podpor-nega društva“. Neki Skale mu je zadržal železno spico dežnika v oko, ki se mu je takoj izlilo; še tako ranjenega so potem prepečavali. Zdaj je revež umrl. Prvaški listi so lagali, da so bili storilci „nemčurji“ in naši pristaši. Res pa je, da so bili pristni prvaki. Glavni storilec je bil uslužbenec prvaške trgovine „Merkur“. Vsi trije storilci so se gotovo vzgojevali pri gospodi okoli celjske „Domovine“ in „Fibrosa“.

V Velenju je zdaj že precej pristašev Ra-buzovega vedenja; posebnega posnema pobožni Salovec iz Stare Vasi. Mož se veliko razume na politiko in tudi na zdravstvo; čujemo, da ga bode univerza potrdila za profesorja v velenjskem okraju...

Javna prošnja na c. k. okrajno glavarstvo v Slov. Gradcu, katero naj blagovoli preskrbeti, da se neha fušanje nezmožnih in neizprašanih ženic, ki igrajo vlogo babic in škodujejo s tem izprašanim babicam. Orožništvo zlasti šostanjskega okraja naj se enkrat informira pri žup-nikih iz krstnih knjig! To pač ne gre, da bi vsaka ženica igrala babico, ker je to za porod-nice jako nevarno. Torej pomoč!

Petrolejski vrec je našel inženir g. pl. Jenstein v Stopercih. Listi poročajo napačno, da za cerkvijo v Stopercih. Res pa je, da je vrec v kamnolomu v Sveci. Le-tam so že več-krat opazili, da diši kamenje po petroleju. Ne ve se še, ali se bode dal vrec racionalno iz-koristiti ali ne.

Nemška šola v Ormožu ima letos 224 otrok in to dela prvaškim časopisem hude pre-glavice. Milo se obračajo na „slovensko go-spodo“(!), naj jim pomaga, češ, to bode i go-spodi v korist! Pa prvaška gospoda ne more pomagati, kajti narod se ne da več iz src iz-trgati prepričanja, da z znanjem nemščine še ni „ponemčen“ in da je nemščina zanj prepo-trebna!

Novo postajo hočejo ustanoviti v Lenauovi ulici v Mariboru.

Popravek. V zadnji števec smo poročali o steklem psu, ki so ga baje ubili v Ptuj; raz-iskava je dognala, da pes ni bil stekel.

Ustreljen se je v Vetrniku pri Kozjem po-sestnik Kunelj radi rodbinskih nesreč.

Iz vlaka skočil je hlapec Sodin iz Stranic; hlapec ni imel pravega voznega listka in se je zbal kazni. Obležal je nezavesten in umrl v mariborski bolnici.

Obesil se je v preizkovalnem zaporu v Slov. Bistrici železniški čuvaj Leskovar iz Ve-deža; tožen je bil zaradi nečistosti.

Samomor. Zastopnik mlinov Löffler je na-pravil razne sleparije in se potem ustrelil. Tvr-dka Franc Ludvig v Mariboru ima 10.000 K škode.

Iz škednjah padel in se ubil je vžitar Miha Brilaj v Bačah. Na mostovžu je stopil predaleč in padel 3 m globoko na stroj za sadje mleti. Vsega krvavega so našli.

S strehe je padel in se ubil v Mariboru delavec Graber.

Ustreljen. Pri sv. Lenartu nad Vel. Nedeljo se je zgodila 7. t. velika nesreča. Posestnik Janžekovič v Šterijancih je ustrelil po nesreči svojega pastirja, 11 letnega Janeza Mariniča. Pastir je šel po noči vun in pustil vrata od-prta. Medtem se predrami posestnikova žena, vidi odprta vrata ter meni, da so prišli tatovi. V naglici zbudi svojega moža, ki zgrabi puško ter stopi na prosto. Zunaj vidi da se v temi nekaj giblje, zavpije kdo da je in sproži. Strel je zadel dečka v trebuh in je ubogi pastirček po 12 urnem trpljenju umrl. Ako ravno se po-sestniku ne more ničesar očitati, je vendar vsem po dečku žal.

Požari. V Vranskem je zgorel kozolec g. Brinovca. Bila je velika nevarnost za cel trg, ali požarna bramba je ogenj vdušila škode ima Brinovce 6.000 K in je baje nekdo iz ma-ščevarja zažgal. — V Dobovi pri Brežicah je upepelil ogenj trem gospodarjem vse, kar so imeli. — Posestniku Podlipnik v Tezenu pri Mariboru je pogorelo gospodarsko poslopje. —

Iz Koroškega.

Nesramnost! Z drugo besedo se ne da označiti podlo pisarenje zakotne canje „Mira“. V zadnji številki posnema ta listič nekemu nemškemu (!) in brezverskemu (!!) časniku nizko laž, da je naš urednik grozen hudodelnik. K temu pripomni prvaški list še nekaj besed in čenča o „umazanosti“. To je nesramnost, o ka-teri se bodo imeli lažniki pred porotniki zago-varjati. Kdor laž ponavlja ali ponatise, je sam lažnik! Sicer pa naj bi urednik „Mira“ v zrcalo pogledal in videl bi človeka, ki zasluži pač vsa druga imena. Urednik „Mira“ znani Ekar (prav-zaprav se piše Egger) je bil 15. avgusta t. l. na kmetaskem shodu v Vajceladorfu. Predsednik shoda je takrat dejal: „Opozoriti moram nav-zoče, da Ekar sploh ni urednik temveč navaden slepar (švindler) in od duhovščine plačan agitator, kar lahko pismeno dokažem!“ — Te besede je „Mirov“ urednik mirno v žep vtaknil, mirno je šel domu in ni tožil! S tem je priznal, da nima čiste vesti! Vprašamo: ali naj taki ljudje sodijo, o drugih? Sicer pa razumemo „Mirovo“ jezo na naš list in obljubimo, da se bomo odslej še veliko živahnje pečali in brigali za koroške razmere, dokler ne požene ljudstvo politične prvaške švindlerje od sebe.

Duševni bratci so celovski list „Mir“, ka-terega izdajata monsignore Podgorc in znani dr. Brejce, ter drugi štajerski in kranjski prvaški listi. Vemo sicer, da ima „Mir“ tako malo na-ročnikov, da je moral že po vseh krajih denar „pumpati“, ker bi drugače poginil. To je dokaz, da se kmetje za ta list preklicano malo brigajo in da je torej vseeno, kaj pišeta kaplanče in prvaški dohtar. . . . Ali povedano naj bode, da je začel „Mir“ v zadnjem času zasledovati pota „Kranjskega pankerta“ in pričel hujskati proti nemškemu trgovcem, obrtnikom in gostilničarjem. To je pač predrznost! Človek naj kupi svoje po-trebnosti, kjer se mu ravno dobro zdi in to pač ne briga nobenega farcelja in nobenega dohtarčka. Koroški trgovci se tudi ne vtikajo v Brejceve advokatske račune in v štolninsko takso raznih črnuhov! Ko bi pa koroški gospodarji posnemali nauke „Mirove“, je gotovo, da pri-dejo na stališče „Mirovo“, — to se pravi: denar „pumpati“ bi morali, dokler no pridejo na boben. . . . Toliko v odgovor na hujskarije lista, ki živi le od milosti in od borih krajcar-jev, katere so mu posodili ljubljanski klerikanci!

Svetnavas. Odgovor „Miru.“ Ta malocenjeni list veseli se v svoji zadnji številki govorice, da bi jaz prodal svojo posestvo ter se čudi, da stari stebri „nemčurstva“ ne stojijo trdnješe. Žal da moram to voščilo na moj daljši pot dozdaj še nevaležno odkloniti, — kajti kaplančič še dolgo ne bodo imeli toliko od kmetov pribera-tenih penozov, da bi zamogli kupiti mojo po-

sestro. S cer pa naj so prepričani, da jaz napredni steber trdnosti stojim nego njih voditelji, ki že od treh klofut okrog padejo ali pa so iz javnih zborov čez stopnice doli flinknjeni kakor muhe. . . . Pa kar kej za zlo! — J. Krassnigg.

V spodnji Rožni dolini so pričeli mladi kaplančki hujskati in doslej mirno živeče prebivalstvo razburjati. Veliki boji se pripravljajo. Ustanovljajo se t. z. „krščansko-socialna“ delavska društva pri zvokih godbe in pevanju hujskajočih pesni. Hoče se kmetu na nov način denar iz žepa vzeti, kajti „ofri“ v cerkvi so že jako mali. Delavce v fabrikah se hujška; ako pa postanejo brez dela, ne bode noben kaplan za nje skrbel. Zaslepljeno ljudstvo, ki se vsede na limanice tem ljudskim izesalcem! Vse povsod ustanovljajo tudi pevska in društva tamburašev; ponoči pa ni drugega nego pretepi in psovanje in potem tožbe, kazni ter sovraštvo. To je plod delovanja tukajšnje prvaške duhovščine. Ali že se kaže jeza ljudstva proti tej hujskariji. Prav žalostno so izpadle priredbe prvaških farjev ob priliki otvoritve nove železnice. Le najneumnejši med neumnimi so se pustili preslepiti in že na zastavah je bilo videti, v kateri občini stanujejo bolj pametni ljudje in na drugi strani, v kateri prebivajo od ljudskih izdajalcev zaslepljeni bedaki. „Mir“ se grozno jezi, ker so poslali Slovenci tako malo bedakov k priredbam prvakov. Videti je bilo le otroke, najste hlapce in eno požarno-brambeno društvo, katero vidiš povsod, le pri požarih ne. Nikdo ni te ljudi opazil, samo — „Mir“. . . . Iz Kranjske se naročuje zdaj kričaje, ki vpijejo, da so „bratje“ Korošcev. Ali to ne bo izdalo. Od takih „Kranjcev“ in „bratov“ niso dobili Korošci doslej drugega, kakor znane male živčice, kadar so prihajali fehtariti. . . .

V Podjuni postopa neki mladi učiteljček, ki si dela s tem veselje, da strelja na pse. Kmetje se izprosijo odločno take šale. Učitelj, ki služi po navadi v sv. Petru, naj tedaj raje na to gleda, da ne bode v šoli — kozle streljal.

V Šmohorju v Ziljaki dolini ostane čez zimo 3. bataljon brambovskega pešpolka št. 4.

Novo šolo bodo stavili drago leto v sv. Rupretu (Celovec).

Opeklo se je na paši pri ognju 3 letno dekletce kmeta Höferja v Vrbi ter umrlo.

Dezertiral je rekrut 17. pešpolka v Celovcu J. Onderjaš; pobrisal jo je brez suknje in sablje.

Po svetu.

Nedoseženo sleparstvo se je zgodilo te dni v Kepeniku pri Berolinu. Oddelek vojakov je korakalo proti mestu, kojih ostavi neki „hauptman“ jim pokaže „kraljevo“ pismo in jih vzame seboj. Vojaki so ubegali, nasadili bajonete in nabasali puške. „Hauptman“ jih je peljal naravnost pred kepeniški magistrat, pustil duri zastražiti in župana ter blagajnika aretovati. Vsa vprašanja po vzroku aretacije niso imela uspeha. Stotnik je vzel gotovino blagajne seboj in poslal vojake z županom in blagajnikom proti mestu. Sam pa je šel na kolodvor in se odpeljal — ne ve se kam! Čez par uršele se je izvedelo, da je bil „hauptman“ navaden slepar, ki se je na to nedosežno predrzen način do drobiža pripravil. Celi svet se smeje tej lopovščini. Sleparja doslej še niso dobili.

Zločini. V Novem Jorku je poneveril solastnik bančne hiše Ceballo 1 milijon dolarjev; hiša je v konkurzu. — V največjem bančnem zavodu v Bruselju se je poneveril uradnik Datis več 100.000 frankov. — Ključar Kaufmann v Berlinu je umoril z bodalom neko vdovo na cesti; veroval je v vraže in trdil, da ima revica „hud pogled“. — Na parniku „Ana“, ki je potoval proti Cifu, je napadlo 10 kitajskih roparjev moštvo, oropalo potnike za 7000 rublov in pobegnilo na barčicah; le enega so vjeli. — V Longdrampu (pri Parizu) je bila velika dirka s konji; gledalec se je zdel uspeh kričeviti in zato so vse razbili, uradnike pretepli, denar opletili ter končno z bencinom hišice požgali. Sele vojaštvo je napravilo red.

Rudarska smrt. V Pokahontas v Viržiniji se je zgodila grozna rudarska nesreča; 60 mrtvih knapov so potegnili iz rovov, 70 pa so živih rešili. Kakor znano, so amerikanske jame veliko nevarnejše od avstrijskih. — Pri zgradbi

šahla „Borussia“ v Essenu (Prusija) je zasula zemlja celo partijo rudarjev; 3 mrliče so kmalu našli, druge pa so morali še v jami pustiti. — V Viegeti na Angleškem so se vneli v jami plini in je bilo 200 rudarjev zasutih; rudarji so delali junaško na rešitvi tovarišev; ali 23 je izgubilo življenje.

Železniške in morske nesreče. V Podzamcu na Galiciji je usmrtil brzovlak čuvaja Kozuba. — V sv. Rupretu na Koroškem je povozil tovrni vlak zidarja Apodelda. — Pri Dortmundu (Vestfalsko) je skočil brzovlak iz tira; 3 osebe mrtve! — Na kolodvoru v Epernanu (Francoska) je trčila mašina v osebni vlak; 9 oseb je bilo takoj mrtvih, 17 težko ranjenih. — V pristanu Hongkong (Kitajska) je pričelo goreti na velikem parniku; na stotine Kitajcev je zgorelo. — Meranski poštni vlak je zadel ob tovarni vlak; vlakovodja je težko ranjen. — V pristanu Rosario (Brazilija) se je razpočil kotelj na parniku; kapitan, prvi častnik in 3 kurjači so mrtvi. — Francoska podmorska barka „Lutin“ se je pri vajah potopila; utonilo je celo moštvo, obstoječe iz častnika in 14 mornarjev.

Dopisi.

Iz Šoštanja. Po 2 letnem boju zoper prvaško stranko je zmagala konečno v 1. in 2. volilnem razredu napredna stranka. Tudi v 3. razredu je bila zmaga gotova, a na nečuvani, protipostavni način se je dotedaj vladajoča prvaška stranka v zadnjem trenutku pripravila nad 50 otročjih glasov, s katerimi je v 3. razredu preglasila naprednjake. Le da bi se pomirili, se zoper izid volitve v 3. razredu naprednjaki niso pritožili. S cer pa je omeniti, da so se volitve valed protipostavnega postopanja prvakov štirikrat razveljavile. Končno je vlada, katere je več nego dve leti trpela to sramotno in protizakonito delovanje, stari prvaški občinski odbor moral razgnati. Sele, ko je vladni komisar vodil volitev, ko se je volitev valed tega vršila na postavni način, so naprednjaki dosegli pravico in so zmagali na sijajni način. A kdor misli, da je bil s tem konec, ta se moti. Z veliko ogorčenostjo so napredni možje skozi več nego dve leti morali opazovati, s kako nerazumljivo potrpežljivostjo je vlada gledala, kako so prvaški odborniki krčili pravice napredne stranke, ne zmeneč se za božje in posvetne postavbe. In sedaj, ko je konečno pravica zmagala, sedaj nam prigovarja vlada, naj sklenemo z nasprotniki kompromis na tak način, da bi vsaka stranka imela polovico odbornikov. Čujte in strmite! Za ljudi, kateri so skozi dve leti kupičile krivdo na krivdo, se poteguje glavar baron Müller in mi naprednjaki, kateri smo si svoje pravice morali pridobiti v požrtvovalnem boju, naj bi plod neumornega delovanja izpustili iz rok? Nikoli! Oločno zahtevamo, da vlada upošteva naše pravice, odločno zahtevamo, da vlada uporabi zakon; vse drugo slovesno odklanjamo in ravno tako slovesno povdarjamo, da se bomo poslužili vseh postavnih sredstev, da nam nihče ne bode kratil pravice. Kot zanimivo in ob enem značilno poročamo, da glavar baron Müller in vladni koncipist Hoffmann, če prideta v Šoštanj, le v prvaških krčmah občujeta in njihov prvi svetovalec je znani kruti nasprotnik napredne stranke, Goršek. Kaj-li to pomeni?! Konečno je še nekaj o prvaških prvoboriteljih, s katerimi bi mi naj sklenili kompromis: c. kr. notar Kolšek kot načelnik urada, kateri mora vedno temeljiti na javnem zaupanju, ima uradnika, znanega hujška Zoka, kateri je kaznovan dvakrat zavoljo hudodelstva goljufije, enkrat radi prestopka tatvine in trikrat radi razžalenja časti. Prašamo te, dragi Štajerc in nadzorna oblastva: je-li to dopustljivo?! Ali je pravdom že res vse dovoljeno?! In slavní prvaški prvoboritelj dr. Maier, sin nemških starišev, kot 15 letni pobit sploh slovensčine še ni bil več, — in njegov pisar? To vse je pač jako značilno za prvaško stranko in taka stranka ne zamore imeti dolgega obstanka. Boljši elementi že razvidijo, da je bolj častno, tem ljudem pokazati hrbet. Toliko za danes. V bodoče ti bomo, če ne bodo nastopile skoro boljše razmere, še marsikaj zanimivega sporočili, kajti naša potrpežljivost je pri koncu.

Šoštanski naprednjaki.

Slatina-Rogatec. Razne stvari, ljubi „Štajerc“, sem videl, ko sem se nahajal v kopelji. Nekega jutra sem videl pohajati mladega fantina brez dela. Vprašal sem prijaznega starčka, kdo je ta fantič in izvedel sledeče: Fant je bil že v 4. letu v latinski šoli in moral izstopiti, ker je preslabe glave; zdaj pomaga materi žgance kuhati. Pri zadnji volitvi pa je bil grozno priden; od ranega jutra do pozne noči je skakal okoli in pobiral volilne listke ter jih počelkal z imenom Korošec. Kajti tu v Slatini je še nekaj babjokov, ki si ne upajo po lastnem prepričanju voliti. Fantič dela tudi z vsemi kriplji proti „Štajercu“, ali tega ne bode uničil, čeprav ponuja svoje revne „pravice“. Kmet.

Iz Planinske vasi na Planini. Moramo se nekoliko popečati z dopisunom „Fihposu“, ki je poskusil blatiti v 39. številu občinsko upravo. Dolgo se je skrivati ta dopisun za „larfo“ nedolžnosti, ali zdaj poznamo tega farškega petelinčka iz Planinske vasi št. 1. Zdaj te imamo pri kravetelju in videti hočemo, kako dolgo boš v prvaški cunji čenčal o stvareh, ki jih sploh ne razumeš. Dragi bralci nam tako priljubljene „Štajerca“ pa bodo videli, kakšen fantek je ta oštirjev Pepi. Napada nas, ker ne nosimo svojih težko prihranjenih novcov v njegovo gostilniško bajto. Ali zapomni naj si: ker se zbirajo le šnopsarji in farški podrepniki, ne bomo zahajali. Dopisun je v „Fihposu“ čenčaril in raznašal med prvaški svet plodove svojih pulnih možgan ter klobasariil nekaj o občinskih računih. Pravi, da so bili občinski proračuni tako sestavljeni, da jih odborniki niso razumeli. Seveda, ko bi znali tako malo kakor „Fihposov“ dopisun, bi jih ne razumeli. Ali toli nemščine že razumemo, dopisunče, da nas ne prodajo „Fihposovci“. Dopisun pač sanja, kako lepo bi bilo, ako bi on sedel na županskem stolu. Ali motiš se, z vsemi svojimi šnopsarji vred! In nikar ne misli, da boče nemščina izginila, ker ti to želiš. Računi pa so popolnoma v redu in priporočamo, da tudi ti svoje „birčafstake“ račune tako držiš, da ne bi prišel na boben! Tudi napada dopisun našega g. tajnika, ki se vanj niti čevljev ae obriše. No, vrlenu tajniku je to pač vse eno in še čast je, ako ga napada ljudstvu sovražna prvaška družba. Kako pa je stala občina pod prejšnjim županom, ko se je uradovale v krasni planinski „slovensčini“? Sedanjí obč. predstojnik v zvezi z g. L. Sch. sta spravila račune šele v red in sta zakrpala grehe predhodnikov, — za zahvalo pa jih vlačijo farški podrepniki po njih cunjah. Podtikanje o zvišanju tajnikove plače je naravnost nesramno, kajti g. L. Sch. je pisal od začetka zastoj, v zadnjem času pa se mu je priznalo borih 24 gold. Občina še nikdar ni bila tako v redu, kot je zdaj v naprednih rokah! Ako ne boče dopisun svoj jezik držal, povemo v „Štajercu“ še par zanimivih novic o naših kimovcih in farških petelinov.

Op. uredništva: Prav tako! Vsa čast mojem, ki so ponosni, da znajo tudi nemški. Pustite farške psičke lajati, to danes nikogar več ne boli!

Gospodarske.

Proti trtni uši je iznašel dijak tehnike v Karlsruhe novo sredstvo ter je tudi že pustil patentirati. Novo sredstvo uniči baje už sigurno in pospešuje rast in razvitek trt.

Grozdje, ki ne dozori ali ki je deloma nezrelo, naj se hitro stlači (preša) in naj se loči zrelo od nezrelega. Tekočino iz zrelega grozja se pusti lahko z zrnom vred kipeti (gähren) nezrelega pa le hitro prešati!

Kostni prah (moka) rabijo kmetje v nekaterih krajih namesto Tomažove moke, ako ravno pride na prvi pogled malo dražje. Vendar pa obsega kostni prah veliko več fosforjeve kisline nego Tomažova moka. Izračunati je lahko, da je 1 kila fosforne kisline v kostnem prahu za 7 vin. cenejša nego 1 kila kisline v Tomažovi moki. 200 kil kostnega prahu napravi na polju isti učinek kakor 300 kil Tomažove moke. Kostno kakor Tomažovo moko naj se v jeseni čimprej raznese in če mogoče zagrebe. Za travnike in krompir zadostuje za 1 hektar 200 do 300 kil od lima čistega kostnega prahu, za žitje pa 150 do 200 kil.